

4 - Kompensacija

Kokia procedūra taikoma reikalavimui, kad nusikaltimo vykdytojas atlygintų žalą (pvz., teismo byla, civilinis ieškinys, civilinis ieškinys baudžiamojoje byloje)?

Turite teisę per baudžiamąjį procesą pateikti civilinį ieškinį kaltinamajam dėl žalos atlyginimo. Civilinį ieškinį galite pateikti per 10 dienų po to, kai peržiūrėsite baudžiamosios bylos medžiagą. Taip pat galite prašyti, kad prokuratūra šį terminą pratęstų.

Teismas nusikaltimo vykdytojui nurodė man atlyginti žalą ir (arba) sumokėti kompensaciją. Kaip užtikrinti, kad nusikaltimo vykdytojas sumokėtų?

Jei nuteistas nusikaltimo vykdytojas nemoka tos sumos, kurią privalo mokėti teismo sprendimu, turite teisę kreiptis į antstolį, kuris organizuos priverstinio išieškojimo procesą.

Jei nusikaltimo vykdytojas nemoka, ar gali valstybė man atlikti išankstinį mokėjimą? Kokiomis sąlygomis?

Ne, valstybė nemoka žalos atlyginimo, kurį skolingas nuteistas nusikaltimo vykdytojas.

Ar turiu teisę į kompensaciją iš valstybės?

Jei esate dėl nusikaltimo mirusio asmens artimasis arba esate smurtinio nusikaltimo auka ir dėl to nusikaltimo patyrėte sveikatos sutrikimą, kuris truko bent keturis mėnesius, galite prašyti valstybės kompensacijos dėl šių rūšių žalos:

1. žalos, patirtos dėl nedarbingumo ar sumažėjusio darbingumo;
2. išlaidų, patirtų dėl aukos sveikatai padarytos žalos;
3. žalos, patirtos dėl aukos mirties;
4. žalos, padarytos akiniams, dantų protezams, kontaktiniams lęšiams ar kitiems kūno funkcijų palaikymo prietaisams arba drabužiams;
5. mirusios aukos laidojimo išlaidų.

Kad turėtumėte teisę gauti kompensaciją, turite pranešti policijai apie nusikaltimą per 15 dienų po jo įvykdymo arba po to, kai jau galite apie jį pranešti.

Kompensacijos prašymą reikia pateikti Estijos nacionalinei socialinio draudimo valdybai per trejus metus nuo tada, kai įvykdytas nusikaltimas, arba nuo aukos mirties dienos, nebent:

1. aukos išlaikytinis apie aukos mirtį sužinotų praėjus daugiau kaip metams po mirties dienos ir prašymas būtų pateiktas per trejus metus nuo tos dienos, kai sužinota apie aukos mirtį;
2. kompensacijos prašytojas būtų ilgiau kaip metus patyręs sveikatos sutrikimą ir nebūtų galėjęs laiku pateikti prašymo dėl savo sveikatos būklės, todėl prašymą pateiktų per trejus metus nuo tada, kai pagerėjo jo sveikata;
3. kompensacijos būtų prašoma dėl seksualinio nusikaltimo, padaryto nepilnamečiam asmeniui, ir šis prašymas būtų pateiktas per trejus metus po aukos tapimo pilnamečiu, jei priežastis, dėl kurios pradėtas tas

baudžiamasis procesas, dar nebūtų buvusi žinoma prieš aukai tampant pilnamete.

Ar turiu teisę į kompensaciją, jei nusikaltimo vykdytojas nepripažintas kaltu?

Valstybės kompensacijos, kuri teikiama nusikaltimų aukoms, galite prašyti ir tuo atveju, jei per baudžiamąjį procesą nepavyksta nustatyti nusikaltimą Jums padariusio asmens tapatybės.

Jei asmuo, kaltinamas padaręs nusikaltimą, yra teismo išteisinamas, bet vis vien manote, kad tas asmuo padarė Jums žalą, galite pateikti civilinį ieškinį.

Ar turiu teisę į specialią išmoką, kol laikiu sprendimo dėl mano pateikto ieškinio dėl kompensavimo?

Sprendimo priėmimas dėl kompensacijos skyrimo smurto aukai gali būti atidėtas iki tol, kol bus priimtas apskrities teismo sprendimas, jeigu:

1. nėra visiškai aiški prašytojo teisė gauti kompensaciją iš asmens, atsakingo už tuo nusikaltimu padarytą žalą,
2. arba akivaizdu, kad tas asmuo, kuris atsakingas už nusikaltimu padarytą žalą, sutinka ir gali tą žalą atlyginti.

Jei kompensacijos skyrimas atidedamas, Estijos nacionalinė socialinio draudimo valdyba gali, remdamasi kompensacijos prašytojo prašymu, išmokėti išankstinę išmoką, jei prašytojas aiškiai turi teisę gauti kompensaciją ir jo ekonominė padėtis yra sunki.

■ Paskutinis naujinimas: 03/07/2025

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija nepiima jokios atsakomybės ar teisinių įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisykles rasite puslapyje „Teisinė informacija“.